Kupiškio rajono savivaldybės
2021–2023 metų strateginio veiklos plano
3 priedas

Kupiškio rajono savivaldybė
(Savivaldybės arba įstaigos pavadinimas)

VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PROGRAMOS APRAŠYMAS

1b forma

Biudžetiniai metai	**2021–ieji metai**
Asignavimų valdytojas(-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 188774975
Vykdytojas(-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 2 UAB „Kupiškio komunalininkas“, 51 UAB „Kupiškio vandenys“, 52 Infrastruktūros skyrius, 8 Alizavos seniūnija, 31 Kupiškio seniūnija, 32 Noriūnų seniūnija, 33 Skapiškio seniūnija, 34 Subačiaus seniūnija, 35 Šimonių seniūnija, 36

Programos kodas	**3**

Programos parengimo argumentai	Programa vykdomos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatytos savarankiškosios savivaldybės funkcijos: kraštovaizdžio, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėsena, aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų eksploatavimas, sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas, teritorijos infrastruktūros planavimas, vietinės reikšmės kelių ir gatvių, taisymas, tiesimas, apšvietimo sistemos atnaujinimas, išplėtimas ir rekonstravimas, savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas, šilumos ir geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų surinkimo ir valymo organizavimas, sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal Kupiškio rajono savivaldybės strateginį plėtros planą)	**Žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros savivaldybė**	**Kodas**	**02**
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas	**Modernizuoti ir plėsti susisiekimo, vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo, viešąją draugišką aplinkai energetinę infrastruktūrą, mažinti aplinkos užterštumą**	**Kodas**	**02**

Programos tikslas	Užtikrinti švarią gyvenamąją aplinką įgyvendinant įvairias aplinkos gerinimo programas, prižiūrint atliekų tvarkymo sistemą	Kodas	01

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Įgyvendinant šį tikslą, bus pagerinta Kupiškio rajono aplinkos būklė, racionaliai naudojami gamtos ištekliai, sumažinta ūkinės veiklos neigiama įtaka aplinkai. Numatoma vykdyti aplinkos išsaugojimo ir kokybės kontrolės, atliekų prevencijos ir tvarkymo, ekologinio švietimo ir kt. priemones. Bus siekiama formuoti Savivaldybės įvaizdį, išsaugoti ir puoselėti gamtinę aplinką, sudaryti tinkamas sąlygas gyventojams ilsėtis.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijai:

- ✓ Aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai įgyvendinti numatomų skirti lėšų pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.
- ✓ Komunalinėms paslaugoms numatomų skirti lėšų pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.

Programos tikslui įgyvendinti iškelti 2 uždaviniai.

01 Uždavinys. Įgyvendinti rajono aplinką gerinančias priemones bei užtikrinti sklandų komunalinių paslaugų teikimą rajono gyventojams

Uždaviniu siekiama kontroliuoti ir mažinti žmonių ūkinės ir kultūrinės veiklos neigiamą poveikį aplinkai vykdant Aplinkos apsaugos rėmimo specialiojoje programoje numatytas ir kitas priemones. Vykdant uždavinį bus kontroliuojama, kaip laikomasi Savivaldybės tarybos priimtų teisės aktų reikalavimų, reglamentuojančių aplinkos taršos mažinimo priemones. Bus šalinami aplinkos taršos židiniai, vykdomi oro kokybės ir triukšmo tyrimai, želdynų ir želdinių tvarkymas bei atkūrimas.
Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įgyvendinimas
Kupiškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos (toliau – Programa) priemones, sąmatą ir ataskaitą apie priemonių vykdymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu, tvirtina Savivaldybės taryba atskirais sprendimais. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu ir kitais teisės aktais. Programos lėšos negali būti naudojamos su savivaldybių funkcijomis aplinkosaugos srityje nesusijusioms priemonėms finansuoti. Programoje numatomos priemonės, kurias vykdant yra kompensuojama aplinkai padaryta žala, statomi ar rekonstruojami, eksploatuojami gamtosaugos objektai, mažinamas aplinkos teršimas, priemonės, kuriomis vykdoma prevencija medžiojamųjų gyvūnų daromai žalai miškui, kompensuojama vilkų padaryta žala ūkiniams gyvūnams, aplinkosauginio švietimo priemonės ir kt.
20 proc. Programos lėšų yra skiriama Savivaldybės sveikatos rėmimo programai, kurios priemones, sąmatą ir ataskaitą tvirtina Savivaldybės taryba.
Šioje Programoje planuojamos išlaidos be Savivaldybės sveikatos rėmimo programai planuojamų skirti lėšų (jos numatytos strateginio veiklos plano Sveikatos apsaugos programoje (kodas 04)).

02. Aplinkos apsaugos funkcijos organizavimas
Priemonės lėšomis finansuojamas Savivaldybės aplinkos apsaugos planų, programų, teisės aktų, susijusių su aplinkos apsauga, rengimas, informacijos, techninės dokumentacijos ir statistinių duomenų apie aplinkos apsaugą rengimas ir platinimas.

03. Želdinių priežiūra
Įgyvendinant šią priemonę bus formuojamas Savivaldybės įvaizdis, saugoma ir puoselėjama gamtinė

aplinka, sudaromos sąlygos gyventojams leisti laiką gamtoje. Bus atliekami šienavimo darbai, vykdoma esančių želdynų ir gėlynų priežiūra, naujai kuriami želdynai ir gėlynai, atliekamas medžių genėjimas, avarinių medžių kirtimas. Siekiant išsaugoti kraštovaizdžio struktūrą, biologinę įvairovę ir istorinę vertę, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą, gerinti žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygas, yra formuojamos želdynų sistemos. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo nuostatomis, Savivaldybė organizuoja Savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą, vykdo jų būklės stebėseną, organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinius matavimus ir įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą.

04. Komunalinio ūkio paslaugų užtikrinimas seniūnijose
Ši priemonė apima seniūnijų gatvių važiuojamosios dalies, dviračių ir pėsčiųjų takų, automobilių stovėjimo aikštelių valymą, kelių ir gatvių be patobulintos dangos greideriavimą, sniego valymą, kapinių teritorijų priežiūrą, pavojingų medžių iškirtimą, žaliųjų vejų, pakelių ir kitų teritorijų šienavimą, teritorijose esančių šaligatvių, kietų dangų, laiptų, takų, žaliųjų plotų valymą ištisus metus, sniego valymą nuo takų ir t. t.

05. Viešojo ūkio tvarkymas
Priemonės lėšomis finansuojamas poilsio vietų tvarkymas (šiukšlių dėžės, suoliukai, skulptūros ir kt.), elingo tvarkymas ir priežiūra, žaidimo aikštelių įrengimas ir atnaujinimas, vandens kokybės tyrimai, viešųjų darbų organizavimo išlaidos.

Produkto vertinimo kriterijai:
- Priemonių, įgyvendintų iš rajono aplinkos apsaugos specialiosios programos, skaičius, vnt.
- Šienaujamų Kupiškio miesto teritorijų plotas, ha.
- Pašalintų praradusių savo vertę, keliančių pavojų medžių skaičius, vnt.
- Prižiūrimų kapinių skaičius, vnt.

02 Uždavinys. Tvarkyti rajono teritorijoje susidarančias atliekas

Vykdant Kupiškio rajono savivaldybės 2014–2020 m. atliekų tvarkymo planą, kaip ir kasmet, teikiama viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, tęsiama antrinių žaliavų rūšiavimo plėtra.
Savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistema teikia komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems Savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams. Panevėžio regiono savivaldybės atliekas šalina Panevėžio regioniniame sąvartyne Dvarininkų kaime, Panevėžio rajono savivaldybėje. Kupiškio rajono savivaldybė atsako už jos teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų surinkimo bei pervežimo į regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų specifinių atliekų – antrinių žaliavų, pavojingų buities atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, žaliųjų atliekų bei didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, taip pat atskiro antrinių žaliavų surinkimo organizavimą.
Pasinaudojant Europos Sąjungos 2014–2020 metų finansavimo galimybėmis planuojama pagerinti atliekų surinkimo sistemą. Projekto įgyvendinimo metu buvo įrengtos ir atnaujintos antžeminės aikštelės, įsigyti reikalingi konteineriai. Įgyvendinus projektą buvo sudarytos sąlygos ne tik tinkamai teikti atliekų tvarkymo Savivaldybėje paslaugą, bet kartu buvo padidinti komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai iki 1016,3 tonos per metus.

Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Atliekų tvarkymas
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. TS-215 patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano nuostatomis, Kupiškio rajono savivaldybė atlieka pagrindinę atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją. Ji organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, būtiną jos teritorijoje susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tos sistemos funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą bei administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą.
Kupiškio rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias funkcijas: organizuoja atliekų, kurių

turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymą, tvirtina Savivaldybės atliekų tvarkymo planą bei kitus su atliekų tvarkymu susijusius Savivaldybės teisės aktus. Kupiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą: mišrių komunalinių atliekų, antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų, biologiškai skaidžių atliekų (maisto ir virtuvės, žaliųjų ir kt.), specifinių atliekų (didelių gabaritų, statybinių ir kt.), apmokestinamųjų gaminių (elektros ir elektroninės įrangos, padangų, naudotos alyvos ir kt. atliekų), buityje susidariusių pavojingų atliekų, gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų; bešeimininkių atliekų.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas (paslaugos gavėjų dalis nuo visų gyventojų skaičiaus), proc.
- Surinktų atliekų kiekio pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.
- Už atliekų tvarkymą iš gyventojų ir ūkio subjektų surinktų lėšų pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.

03 Uždavinys. Sudaryti palankias sąlygas rajono gyventojams remontuoti senus daugiabučius namus

Šiuo uždaviniu siekiama skatinti daugiabučių namų butų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus siekiant geresnės gyvenimo kokybės, racionalaus energinių išteklių naudojimo ir biudžeto išlaidų mažinimo būsto šildymo išlaidoms kompensuoti. Savivaldybė organizuoja seminarus daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimo klausimais, inicijuoja renovacijos procesus, pagal galimybes apmoka dalį daugiabučių namų modernizavimo techninės dokumentacijos parengimo išlaidų, dalį namų remonto išlaidų. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Daugiabučių namų remonto išlaidų dengimas
Šios priemonės lėšomis apmokama dalis daugiabučių namų modernizavimo techninės dokumentacijos parengimo ir namų remonto išlaidų, mokymų, seminarų daugiabučių namų modernizavimo, administravimo tema, organizavimo išlaidos.

Programos tikslas	**Užtikrinti patogų susisiekimą rajono keliais**	**Kodas**	02

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Bendrasis darnaus automobilių kelių plėtros ir modernizavimo tikslas – suderinti aplinkosaugos, ekonominio ir socialinio vystymosi interesus užtikrinant kiek įmanoma švaresnę ir sveikesnę aplinką, efektyvų gamtos išteklių naudojimą, visuotinę ekonominę visuomenės gerovę bei socialinės atskirties mažinimą. Pagrindinės automobilių kelių plėtros kryptys, užtikrinsiančios darnią automobilių kelių tinklo plėtrą, yra saugi kelionė, judumas, patikima kelionė, kelių tinklo prieinamumas, protinga ir švari kelionė. Siekdama šių principų laikymosi, Kupiškio rajono savivaldybė Kelių priežiūros ir plėtros programos, Savivaldybės biudžeto, ES fondų lėšomis prižiūri, remontuoja jai priklausančius kelius ir gatves.
Tinkamas gatvių apšvietimas padeda sumažinti nusikaltimų, eismo įvykių skaičių, leidžia pasijusti saugiau, todėl Kupiškio rajono savivaldybė prižiūri, remontuoja, plečia apšvietimo tinklus, skiria lėšų apšvietimui.
Taip pat bus siekiama remontuoti, prižiūrėti miesto ir gyvenviečių infrastruktūros objektus.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijus:

- ✓ Savivaldybės gatvių apšvietimui skiriamų lėšų pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.
- ✓ Savivaldybės gatvių remontui ir priežiūrai skiriamų lėšų pokytis (palyginti su ankstesniais metais), proc.

Programos tikslui įgyvendinti iškeltas vienas uždavinys.

01 Uždavinys. Prižiūrėti rajono gatves ir kelius
Vykdant šį uždavinį, gavus Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, planuojama tvarkyti, plėtoti

rajono kaimiškųjų seniūnijų kelius ir gatves, rekonstruoti Kupiškio miesto gatves. Tai pat numatoma atlikti Kupiškio miesto ir rajono kelio dangų ženklinimo darbus, vykdyti kelio ženklų priežiūros darbus. Numatoma skirti lėšų Kupiškio miesto ir rajono gyvenviečių apšvietimo sistemų funkcionavimui ir atnaujinimui.
Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Rajono kelių ir gatvių priežiūra, remontas, kapitalinis remontas, rekonstrukcija
Šios priemonės įgyvendinimui naudojamos Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos. Jos skirtos Savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti (greideriavimas, sniego valymas, kelio ženklų priežiūra, gatvių ženklinimas ir kt.), automobilių stovėjimo aikštelių įrengimui ir remontui. 2021–2022 m. numatoma įrengti 2 iškiliąsias pėsčiųjų perėjas Kupiškio miesto Gedimino ir Pergalės gatvėse; atlikti Kupiškio rajono Subačiaus miesto Biržų gatvės 19C automobilių stovėjimo aikštelės kapitalinį remontą, įrengti automobilių stovėjimo aikštelę tarp Kupiškio miesto K. Šimonio g. 2 ir Technikos g. 7 namų; įrengti pėsčiųjų ir dviračių taką Kupiškio miesto Technikos, Krasnavos ir Panevėžio gatvėse.
Taip pat 2021–2023 m. numatoma atlikti šių gatvių kapitalinį remontą:

- Kupiškio rajono Šepetos kaimo Liepų gatvės;
- Kupiškio seniūnijos Svidenių kaimo vietinės reikšmės kelio Nr. 1v22 privažiavimo prie Svidenių nuo kelio Nr. 2407 Kupiškis–Miliūnai–Gudgalys;
- Kupiškio seniūnijos Svidenių kaimo vietinės reikšmės kelio Nr. 1v103 Paketurių k. (Bokšto g.–Svideniai);
- Kupiškio miesto Ugniagesių gatvės;
- Šimonių seniūnijos vietinės reikšmės kelio Nr. 3v10 Adomynė–Kupiškio ir Rokiškio rajonų riba;
- Šimonių seniūnijos Adomynės kaimo Šlapių gatvės Nr. 3v29;
- Kupiškio miesto Ąžuolų gatvės;
- Kupiškio rajono Antašavos kaimo Rožių gatvės;
- Kupiškio rajono Puponių kaimo Naktakės gatvės;
- Kupiškio miesto P.Mažylio gatvės;
- Kupiškio rajono Subačiaus miesto S. Nėries gatvės;
- Kupiškio rajono Subačiaus miesto Sodų gatvės;
- Kupiškio rajono Stuburų kaimo Pyvesos gatvės;
- Kupiškio rajono Smilgių kaimo Smilgių gatvės;
- Kupiškio rajono Noriūnų kaimo Liepų gatvės;
- Kupiškio rajono Juodpėnų kaimo Kepurinės gatvės;
- Kupiškio rajono Juodpėnų kaimo Bokšto ir Parko gatvių.

02. Rajono gatvių apšvietimo užtikrinimas
Šios priemonės lėšomis finansuojama Savivaldybės gatvių apšvietimo įrangos priežiūra (valdymo spintų priežiūra ir remontas, šviestuvų valymas, priežiūra ir remontas, perdegusių elektros lempučių keitimas naujomis, šviestuvų gaubtų pakeitimas), miesto papuošimų priežiūra, gatvių apšvietimo išlaidos, gatvių apšvietimo įrengimas.

03. Infrastruktūros objektų plėtra
Ši priemonė apima Savivaldybei priklausančių pastatų (statinių, patalpų, objektų) remonto, griovimo, tvarkymo išlaidas, techninių projektų parengimo išlaidas ir kt. Taip pat šios priemonės lėšomis finansuojamas vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo tinklų įrengimas ir remontas Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2021–2022 m. numatoma įrengti lietaus nuotekų tinklus Kupiškio miesto Ąžuolų gatvėje.

09. Kupiškio miesto ir rajono gatvių apšvietimo tinklų rekonstrukcija ir įrengimas
2021 m. numatoma įrengti pėsčiųjų tako tarp Vilniaus ir Vytauto gatvių Kupiškio mieste, Kupiškio miesto Technikos ir A. Purėno g., Kapų g. dalies, Aukštupėnų k. Marių g., Vėžionių g., Daršiškių k., Sukilėlių g. dalies, Šimonių mstl. Skapiškio g. dalies, Žvėrių k. Pievų g. ir Siausių k. Beržyno g. apšvietimo tinklus, Bus įrengti nauji apšvietimo stulpai, šiuolaikinius reikalavimus atitinkantys šviestuvai. Darbus planuojama atlikti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Rekonstruotų gatvių ir kelių ilgis, km
- Kapitališkai suremontuotų gatvių ir kelių ilgis, km
- Įrengtų kelio ženklų ir eismo saugumo priemonių skaičius, vnt.
- Įgyvendintų apšvietimo tinklų rekonstrukcijos projektų skaičius, vnt.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas: Programa leis užtikrinti efektyvų atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymą, sumažės aplinkos tarša, bus kompensuota aplinkai padaryta žala, prižiūrima, saugoma ir puoselėjama gamtinė aplinka, ugdoma ekologiškai mąstanti visuomenė.

Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai:
E-03-03-01 Aplinkos oro kokybė, neviršijanti didžiausių leistinų koncentracijų (≥ 1).
E-03-03-02 Kelių eismo įvykių skaičiaus pokytis rajone (palyginti su ankstesniais metais), proc.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo šaltiniai:
Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto dotacijos, Kelių priežiūros ir plėtros programos ir kitos lėšos.

Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginiame plėtros plane yra numatyti šie veiksmai, susiję su vykdoma programa:

III PRIORITETAS. Žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros savivaldybė.
Tikslas 3.1. Rajono pasiekiamumo gerinimas.
Uždavinys 3.1.1. Modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą.
Tikslas 3.2. Modernios inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros vystymas ir plėtra darnoje su gamtine aplinka.
Tikslas 3.3. Švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos užtikrinimas.
Tikslas 3.4. Gyvenamosios aplinkos gerinimas ir nuolatinė priežiūra.
Uždavinys 3.4.2. Gerinti miesto ir kaimo viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą.

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai:
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, kiti Lietuvos Respublikos ir Savivaldybės teisės aktai.